

HET ALTAAR VAN ANTWERPEN OOG IN OOG MET DIA DE LOS MUERTOS

Lucila Guichon - Altaar van Antwerpen 2020

Dia de los Muertos is -voornamelijk- in Mexico een bekende volkstraditie die haar roots kent in het Amerika van vóór de komst van de Europeanen. Voordat Mexico als land bestond, waren er andere naties met verschillende visies op de kosmos, met verschillende levensbeschouwingen. Zij beleefden een totaal andere relatie tussen leven en dood dan de relatie die wij hier in België kennen.

Deze tradities hebben een impact op de manier waarop ze ook vandaag de doden herdenken. In België herdenken we de doden ook, maar het verschil is dat je in de Latijns-Amerikaanse traditie niet alleen de herinnering aan de persoon hebt, maar dat je de persoon ook kan oproepen. Voor één dag in het jaar kan je iemand die niet meer bij jou is terug oproepen om even samen te zijn. Dat is een minder traumatische manier om aan verlies te denken, want het ergste aan verlies is dat het definitief is. Als je iemand mist of nodig hebt, is het is beter om te denken dat die minstens één keer in het jaar terug aanwezig kan zijn.

Je roept de persoon terug op, door het creëren van een altaar met objecten van die persoon, met dingen die die persoon graag had, of zelfs dingen waarvan je denkt dat die persoon ze graag gehad zou hebben. Zo leven oudere tradities en verhalen ook in ons voort.

Het is goed om een tool zoals een altaar te hebben om bewust terug met de eerdere generaties te kunnen communiceren. Het helpt ons om voeling te houden met de eigen roots, die te maken hebben met de eigen familietradities, de eigen thuishadities.

ALTAAR van Antwerpen

In 2011 begonnen we met het Altaar van Antwerpen, dat jaar na jaar groeit en sinds 2017 deel uitmaakt van de permanente collectie van MAS.

Het Altaar van Antwerpen is een interactieve installatie van Mestizo Arts Platform (MAP) in het MAS. Het is een reflectiepunt in de stad over hoe we met verlies omgaan. Het is geïnspireerd door de precolumbiaanse relatie met de dood van de oorspronkelijke volkeren van Amerika. Wat het Altaar bijzonder maakt is dat het niet alleen de mogelijkheid biedt om verloren herinneringen, gevoelens en bijzondere mensen te herdenken. Het is daarnaast ook een manier om deze mensen, momenten of gevoelens op te roepen en te merken dat ze nog altijd met ons verbonden zijn. Het gaat niet alleen over verbinding met mensen die gestorven zijn, maar ook over de connectie met het verleden, met wie je zelf was en met wat verloren is gegaan doorheen de tijd.

Het altaar is gemaakt om te veranderen.

Net als het leven, is het Altaar eclectisch en elk jaar anders; een kleurrijk organisme, dat elk jaar door een andere kunstenaar met een nieuwe betekenislaag wordt aangevuld. Het altaar biedt een uitdaging voor het museum van de toekomst: hoe bewaar je iets dat niet te bewaren valt, iets dat verandert?

Elk jaar vraagt Mestizo Arts Platform, als curator van het Altaar van Antwerpen, één of meerdere kunstenaars om een nieuwe laag toe te voegen aan deze eclectische installatie.

Elk jaar staat het Altaar oog in oog met het traditionele Altaar - opgezet door de Ambassade van Mexico en onderdeel van de Latijns-Amerikaanse populaire cultuur – en met de collectie Paul en Dora Janssen-Arts, waarbij ze telkens een spiegel vormt, een ander narratief biedt.

Elk jaar is er tegelijkertijd voor bezoekers de mogelijkheid om via workshops of acties aan het Altaar deel te nemen. Zo blijft het jaarlijks groeien en is het Altaar een levend museumstuk, waarrond een levendige en evolverende traditie plaatsvindt.

Het Altaar werd in 2019 door de Vlaams minister van Cultuur genomineerd als één van de acht voorbeelden die opgenomen worden op het Register van inspirerende voorbeelden voor het borgen van immaterieel erfgoed.

INZENDER

Gerardo Salinas
Mestizo Arts Platform (MAP)
<http://mestizoartsplatform.be/>

LOCATIE

Hanzestedenplaats 1
2000 Antwerpen

PERIODE

Het Altaar van Antwerpen staat jaarlijks rond
Allerheiligen (1 november) in de kijker.

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#performancekunst #feest #ritueel #sociaal gebruik
#levensbeschouwelijk gebruik #religie